

Het jonge Meisje in Modern Turkije

door Nazife Osman Pacha

Toen Moestapha Kemal Pacha beval, dat de harems moesten verdwijnen, vonden duizenden en duizenden vrouwen, die haar leven lang in tegenwoordigheid van de mannen sluiers hadden gedragen, dat het haar thans veroorloofd was te leven, zooals zij wilden. Feitelijk ging het nog drastischer toe, want Moestapha brak letterlijk haar oude woning — de harems — boven haar hoofden af. De vrouwen moesten dus anders leven.

Beweerden zij, dat zij niet voorbereid waren om anders te leven, klaagden en huilden zij op wanhopige wijze? In het algemeen niet. De vrouwen trokken met geestdrift uit de harems. Zij kochten korte rokken, zijden kousen en droegen gebobd haar. Haar avonturen gaven aanleiding tot de vermakelijkste, de geheimzinnigste dingen, die zelfs een vrouw zou kunnen bedenken.

De vrouwelijke jeugd van Turkije drong de haar omringende wereld binnen en verklaarde zich onafhankelijk van afstompende eentonigheid, sociale gewoonten en onwetendheid. Thans wordt haar stem gehoord in het zakenleven, in de wetenschap, in de kunst, in de literatuur, op het tooneel en op sportgebied. Vrome oude Mohammedaansche dames schudden vol berusting haar hoofd en zuchtten bij de herinnering aan de dagen van voorheen, toen jonge vrouwen niets te doen hadden dan babbelen, koken en geduldig wachten op een man. Maar het getij van de onwenteling gaat hoog. De ouden van dagen worden veranderd in schoolkinderen, die vlijtig leeren lezen en schrijven in het vreemde, nieuwe Romeinsche alfabet.

De stokouden en zeer godsdienstigen schijnen eenigen te zijn die zich verzetten tegen de nieuwe orde van zaken. Zelfs de mannen schijnen er niet afkeerig van, dat een van hun voorname sociale lasten van hun schouders genomen wordt. En de jonge vrouwen — natuurlijk zwelgen zij in haar nieuwe vrijheid.

Zij zijn niet langer opgesloten binnen vier muren, wanneer zij ontspanning willen zoeken, en behoeven zich niet te beperken tot lezen, schrijven en naaien, wanneer zij zich zoeken te ontwikkelen, of tot koken, wanneer zij werk zoeken. Zij vullen de universiteiten en alle soort zaken; men vindt ze — in modern costuum en onder mannelijke begeleiding — in de schouwburgen, clubs en andere plaatsen van vermaak. Het Turksche jonge meisje verdient haar eigen brood, leeft haar eigen leven en — Allah is genadig — zij ontmoet den man harer keuze, eer zij hem huwt.

Hare ambitie is 't uiterlijk te verkrijgen van een degelijk zakenman. Jongenskleeding, jongensmanieren, jongenshaar zijn de regel.

Zij draagt gebobd haar, draagt korte rokken en zijden kousen, en zoekt naar haar eigen weg op het gebied van opvoeding, zakenleven en huwelijk.

en wanneer het korte rokje er niet was, zou men haar moeilijk van een man kunnen onderscheiden.

Wat al veranderingen in het oude land van Sultans en Kaliefen!

In die vroegere tijden was het leven van een Turksche vrouw een paradijs voor de luie, maar een hartbrekende eentonigheid voor de energieke vrouw. De jonge vrouw volbracht haar huishoudelijke plichten, of wanneer zij tot een rijke familie behoorde had zij het oppertoezicht over het huishouden, te zamen met haar moeder en zusters. Het overige van den dag werd doorgebracht in ledigheid op de een of andere manier. Om uit te gaan was toestemming van den huisheer noodig.

Men geloofde toen, dat de vrouwen niet voor zichzelf konden zorgen. Conservatieve Turken geloofden, dat de afschaffing van het harem-systeem zou leiden tot den ondergang van hun geheele maatschappij. Ergerlijke onzedelijkheid, meenden zij, zou er het zekere gevolg van zijn en iedere vrouw zou iederen dag willen scheiden. Geen enkel onervaren meisje zou in staat zijn haar eigen man te kiezen.

Maar deze voorspellingen werden niet bewaarheid. Kort nadat Moestapha Kemal zijn edict had uitgevaardigd, waarbij de polygamie werd afgeschaft, de staat van de kerk gescheiden, en de vrouw op voet van gelijkheid met den man werd geplaatst, kwam een conservatieve moeder tegenover het vraagstuk te staan, om een vrouw voor haar ongetrouwen zoon te vinden. Haar keuze viel op een zekere rijke jonge vrouw, maar trots verbod haar naar de ouders van het jonge meisje te gaan om de verloving in orde te maken. Toen nam de pas bevrijde dochter de zaak in eigen handen, en tot groot genoegen van de moeder koos zij denzelfden jongen man uit.

Scheiding komt ook niet meer voor dan vroeger. De huwelijksband werd vroeger ontbonden door den man, die eenvoudig behoefde te zeggen: „Ik wil van u scheiden! Ga heen!“ Maar de Profeet had gezegd „de vloek van Allah rust op hem, die zich willekeurig van zijn vrouw scheidt“, en de scheiding werd beschouwd als een familieramp. Bovendien bestond er de „nekyah“, een soort van levensonderhoudplicht, zoodat scheidingen in Turkije altijd zeldzaam waren.

Scheiding komt ook niet meer voor dan vroeger. De huwelijksband werd vroeger ontbonden door den man, die eenvoudig behoefde te zeggen: „Ik wil van u scheiden! Ga heen!“ Maar de Profeet had gezegd „de vloek van Allah rust op hem, die zich willekeurig van zijn vrouw scheidt“, en de scheiding werd beschouwd als een familieramp. Bovendien bestond er de „nekyah“, een soort van levensonderhoudplicht, zoodat scheidingen in Turkije altijd zeldzaam waren.

NIEUW TURKIJE. Turksche kinderen, nog in de traditionele kleeding, leeren in hun openluchtschool het Romeinsche alfabet, dat Mustapha Kemal invoerde.